

ЗАЈЕДНИЧКА ПОЗИЦИЈА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Поглавље 27: Животна средина и климатске промене

Ова позиција Европске уније се заснива на њеној општој позицији за Конференцију о приступању са Србијом (*CONF-RS 1/14*) и на њу се примењују прихваћена преговарачка начела, а нарочито:

- ниједан став изражен од стране било које стране о поглављу преговора ни на који начин не прејудуцира став који може бити заузет о другим поглављима;
- споразуми – чак и делимични споразуми – постигнути током преговора о поглављима која треба сукцесивно испитати се не могу сматрати коначним док се не утврди општи споразум;

као и на захтеве наведене у тачкама 23, 28, 42. и 47. Преговарачког оквира.

ЕУ подстиче Србију да настави процес усклађивања са правним тековинама и њиховим делотворним спровођењем и извршењем, и да, уопште говорећи, развија - и пре приступања - политике и инструменте који су што је више могуће блиски политикама и инструментима ЕУ.

ЕУ подстиче Србију да обезбеди да захтеви у погледу заштите животне средине и климатског деловања буду интегрисани у дефиницију и спровођење других секторских политика и да се промовише развој који подразумева ефикасно коришћење ресурса, ниске емисије и отпорност на климатске промене. ЕУ осим тога наглашава да национално законодавство у области животне средине већ треба буде одражено у свим новим инвестицијама, у складу са правним тековинама.

ЕУ констатује да Србија, у свој преговарачкој позицији *CONF-RS 1/20*, прихвата правне тековине у оквиру поглавља 27 које су на снази на дан 1. јуна 2019. године, и да Србија изјављује да ће бити спремна да их спроведе до датума приступања Европској унији, са изузетком одређених захтева за прелазне периоде.

Као општи одговор на захтеве Србије за прелазним периодима, ЕУ подсећа на свој општи став да су прелазне мере изузеци, временски и по обиму ограничене, и да их прати план са јасно дефинисаним фазама за примену правних тековина. Оне не смеју укључивати измене правила нити политика ЕУ, реметити њихово правилно функционисање, нити водити недозвољеном нарушавању конкуренције. ЕУ констатује захтеве за прелазним периодима које је Србија поднела и на њих ће се вратити када преговори о приступању за то поглавље буду формално отворени.

ЕУ констатује да је Србија усвојила детаљне планове спровођења за одређене директиве (ПСОД) за следећих десет директива: Оквирну директиву о отпаду, Директиву о амбалажи и

амбалажном отпаду, Директиву о депонијама, Директиву о отпадној електричној и електронској опреми, Директиву о батеријама, Оквирну директиву о водама, Директиву о нитратима, Директиву о комуналној отпадној води, Директиву о води намењеној за људску употребу и Директиву о индустријским емисијама.

Ови ПСОД, заједно са Акционим планом за развој административних капацитета и Вишегодишњим планом инвестирања и финансирања за секторе отпада и вода, чине саставни део преговарачке позиције Србије, за које ЕУ очекује да их Србија спроведе како је планирано. ЕУ констатује да Србија развија друге ПСОД за следећих шест директива: Директиву о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијем ваздуху за Европу; Директиву о смањењу садржаја сумпора у одређеним течним горивима; Директиву о контроли испарљивих органских једињења (*VOС*); Директиву о фази II рекулперације бензинских испарења током пуњења моторних возила на бензинским пумпама; Директиву о успостављању система Заједнице за трговину емисионим јединицама гасова са ефектом стаклене баште и Директиву о квалитету бензинским и дизел горивима.

ЕУ констатује да ће Србија редовно извештавати о спровођењу ПСОД, Акционим планом за развој административних капацитета и Вишегодишњем плану инвестирања и финансирања.

Хоризонтално законодавство

ЕУ констатује висок ниво усклађености у Србији са правним тековинама у овом сектору, укључујући са директивама о процени утицаја на животну средину и о стратешкој процени утицаја (2011/92/ЕУ измењена Директивом 2014/52/ЕУ и Директива 2001/42/ЕЗ) и Директивом 2007/2/ЕЗ (*INSPIRE*). ЕУ констатује планове Србије да изврши усклађивање са многим хоризонталним правним прописима ЕУ у овом поглављу до краја 2020. године.

ЕУ наглашава потребу да се настави рад на делотворном спровођењу и извршењу хоризонталног законодавства, нарочито у погледу директива *INSPIRE* (Директива 2007/2/ЕЗ), о кривичним делима против животне средине (Директива 2008/99/ЕЗ) и о одговорности за животну средину (Директива 2004/35/СЕ). ЕУ наглашава значај јачања капацитета правосуђа и инспектората за животну средину. Стога, треба разматрати прописе о инспекцији и друге прописе о обезбеђивању поштовања прописа у секторском законодавству ЕУ и Препоруку 2001/331/ЕЗ о инспекцијама животне средине.

ЕУ поново наглашава значај обезбеђивања укључености јавности у одлучивању и одговарајућег значајног учешћа јавности у складу са релевантним правним тековинама ЕУ и Архуском конвенцијом. Осим тога, ЕУ наглашава значај успостављања евиденције о оствареном квалитативном учешћу јавности и консултацијама у процесима доношења одлука. Једнако је важно да се обезбеди приступ националним судовима за појединце и невладине организације у складу са успостављеним стандардима приступа правди у стварима које се односе на животну средину, и између осталог, у секторима природе, квалитета ваздуха и вода,

када не постоје експлицитни прописи секундарног законодавства ЕУ, већ само судска пракса.

ЕУ подстиче Србију да убрза јачање својих институционалних, административних и финансијских капацитета, као и на регионалном и локалном нивоу, у складу са својим Акционим планом за развој административних капацитета и Вишегодишњим планом инвестирања и финансирања. ЕУ наглашава значај унапређења координације међу институцијама на свим нивоима, успостављања делотворног и одрживог механизма за управљање инвестицијама у животну средину и обезбеђивања адекватних финансијских ресурса за спровођење правних тековина. ЕУ позива Србију да настави и да прошири своје активно учешће у активностима европских мрежа за обезбеђивање поштовања закона у области заштите животне средине, као што су *IMPEL*, *ENPE*, *EUFJE* и *EnviCrimeNet*.

ЕУ констатује захтев Србије за прелазни период од две године и четири месеца након датума приступања ЕУ у погледу Директиве *INSPIRE* 2007/2/ЕЗ, Поглавља II, Поглавља III, Поглавља IV и Поглавља V (чл. 5. до 17.). ЕУ констатује да Србија планира да пружи ажуриране информације у погледу усклађивања са Директивом *INSPIRE* кроз План спровођења за одређену директиву, који се тренутно развија. ЕУ наглашава да код овог Плана спровођења за одређену директиву треба узети у обзир приоритете спровођења који су договорени у оквиру *INSPIRE* оквира за одржавање и спровођење. Србија треба да прати спровођење секторских правних прописа и да извештава о спровођењу тих секторских правних прописа, укључујући о областима које се преклапају са Директивом 2007/2/ЕЗ, у складу са чл. 7. и 8. Директиве 2003/4/ЕЗ, са циљем да се обезбеди да висок квалитет, упоредиви подаци, укључујући метаподатке и услуге у области животне средине, буду лако доступни јавности.

Квалитет ваздуха

ЕУ констатује добар ниво усклађености у Србији са правним тековинама у области квалитета ваздуха. Србија се истовремено подстиче да унапреди рад на смањењу емисија из главних извора као што су сагоревање чврстих горива у домаћинствима, транспорт и производња енергије. Инвестицијама у сектор енергетике нарочито треба утирати пут ка угљеничној неутралности постављањем декарбонизације за приоритет и удаљавањем од угља у правцу успешног преласка на енергију која је више зелена, избегавајући ефекте зависности и доприносећи унапређењу квалитета ваздуха.

ЕУ констатује намеру Србије да до 2021. године доврши усклађивање правних прописа са директивама о квалитету амбијенталног ваздуха 2008/50/ЕЗ и 2004/107/ЕЗ, које су измењене Директивом Комисије (ЕУ) 2015/1480. ЕУ констатује планове Србије да развије програм заштите ваздуха са акционим планом и план спровођења за одређену директиву за Директиву о квалитету амбијенталног ваздуха до 2020. године. ЕУ подвлачи потребу да се настави са спровођењем и да се појача спровођење правних тековина, укључујући предузимање мера за праћење и смањење загађења, заједно са граничним вредностима за одређене загађиваче у амбијенталном ваздуху које су утврђене правним тековинама. ЕУ констатује планове квалитета ваздуха, који су успостављени за градове Београд, Бор, Панчево, Смедерево, Нови

Сад и Ужице. Србија се подстиче да да приоритет спровођењу тих планова и да их, по потреби, ажурира како би се обезбедило да се стандарди ЕУ задовоље што је пре могуће. Осим тога, Србија се позива да убрза рад на плановима квалитета ваздуха, нарочито за све агломерације са загађењем ваздуха преко граничних вредности. Такође треба предузети мере за смањење загађења како би се задовољиле граничне вредности.

ЕУ констатује остварени напредак у вези са мониторингом квалитета ваздуха и да Србија планира да надогради свој систем за мониторинг квалитета ваздуха. ЕУ подстиче Србију да одржава као важан приоритет потребу за мониторингом и оценом квалитета ваздуха у складу са захтевима утврђеним у директивама о квалитету амбијенталног ваздуха, укључујући у Директиви о информацијама за јавност. ЕУ констатује потребу да се обезбеде мерења финих прашкастих материја, PM_{2.5}, бензена и полицикличних ароматичних угљоводоника у амбијенталном ваздуху како би се обезбедило да мониторинг укључује све загађиваче са захтевима за мониторинг у складу са директивама о квалитету амбијенталног ваздуха.

ЕУ констатује планове Србије да оствари потпуну усклађеност правних прописа са Директивом о смањењу националних емисија (Директивом *NEC* (ЕУ) 2016/2284) до 2020. године. ЕУ осим тога констатује континуирани рад Србије на развијању нацрта плана спровођења за одређену директиву за Директиву *NEC*, као и планове Србије о развијању и усвајању адекватних националних обавеза за смањење емисија за период до 2030. године и након тога.

ЕУ са забринутошћу констатује планове Србије да додатно одложи потпуно усклађивање правних прописа са Директивом о смањењу садржаја сумпора у одређеним течним горивима (ЕУ) 2016/802 до краја 2021. године. ЕУ констатује континуирани рад на развијању Плана спровођења за одређену директиву за ову директиву.

ЕУ констатује планове за усклађивање до краја 2020. године са Директивом 94/63/ЕЗ о контроли емисија испарљивих органских једињења (*VOС*) које су резултат складиштења бензина и његове дистрибуције од терминала до бензинских станица, и Директивом 2009/126/ЕЗ о фази II рекулперације бензинских испарења током пуњења моторних возила на бензинским пумпама. ЕУ констатује тренутни рад на развоју Плана спровођења за одређену директиву за ову директиву.

ЕУ констатује захтев Србије за четири прелазна периода:

- за директиве о квалитету амбијенталног ваздуха 2008/50/ЕЗ и 2004/107/ЕЗ, прелазни период у складу са Планом спровођења за одређену директиву који се тренутно развија;
- за Директиву о смањењу садржаја сумпора у одређеним течним горивима (ЕУ) 2016/802, прелазни период у складу са Планом спровођења за одређену директиву који се тренутно развија;
- за Директиву 94/63/ЕЗ (фаза I за бензинска испарљива органска једињења) и Директиву 2009/126/ЕЗ (фаза II за бензинска испарљива органска једињења), прелазни период од две године након датума приступања ЕУ. Коначна назнака у погледу броја година се

пружа на основу Плана спровођења за одређену директиву који се тренутно развија;

- за Директиву (ЕУ) 2016/2284 о смањењу националних емисија одређених атмосферских загађујућих материја, прелазни период који ће зависити од обрачуна и успостављања националних обавеза за смањење емисија за Србију за сумпор диоксид (SO₂), азотне оксиде (NO_x), неметанска испарљива органска једињења (NMVOC), амонијак (NH₃) и fine прашкасте материје (PM_{2.5}).

Управљање отпадом

ЕУ констатује добар ниво усклађености правних прописа Србије у овом сектору. ЕУ констатује планове Србије да заврши усклађивање са актуелним законодавством ЕУ о отпаду до 2021. године кроз законодавне акте и усвајање нове Стратегије управљања отпадом за период од 2020. до 2025. године, укључујући Национални план управљања отпадом и Програм превенције настајања отпада.

ЕУ позива Србију да убрза спровођење правних тековина, нарочито у погледу превенције настајања отпада, смањења количине отпада, разврставања отпада, одвојеног сакупљања и рециклирања отпада, одлагања на депоније, управљања токовима опасног отпада и проширене одговорности произвођача.

ЕУ подстиче Србију да ради на потпуном усклађивању са Директивом о амбалажи и амбалажном отпаду, Директивом о отпадној електричној и електронској опреми (ОЕЕО), Директивом о ограничењу опасних супстанци, Директивом о батеријама и Директивом о возилима којима је истекао животни век, укључујући успостављање и/или усклађивање са захтевима ЕУ о систему проширене одговорности произвођача који су неопходни за стварање и управљање појединачним и колективним шемама. Кад је реч о циљној вредности за сакупљање ОЕЕО и могућности да се израчуна стопа сакупљања ОЕЕО на основу генерисане ОЕЕО, Србија се позива да користи алат за израчунавање ОЕЕО који је произвела Европска комисија и који је посебно прилагођен за Србију. Кад је реч о стопама рециклирања за амбалажу и амбалажни отпад, Србија се позива да спроведе циљне вредности за рециклирање из Директиве о амбалажи и амбалажном отпаду која је измењена Директивом (ЕУ) 2018/852 и нова правила за израчунавање, верификацију и извештавање за циљне вредности за рециклирање у складу са Спроведбеном одлуком Комисије (ЕУ) 2019/665.

ЕУ позива Србију да појасни временски распоред за потпуно усклађивање са Директивом о полихлорованим бифенилима и полихлорованим терфенилима (PCB/PCT) 96/59/ЕЗ и спроведбене мере неопходне за усклађивање са Директивом о канализационом муљу. Србија се осим тога позива да појасни када ће испунити нове циљне вредности за рециклажу за 2025. и 2030. годину уведене ревидираним законодавним оквиром о отпаду који је ступио на снагу у јулу 2018. године.

Србија се позива да издвоји и да обезбеди одговарајуће финансирање за инфраструктурне инвестиције у складу са релевантним законодавством ЕУ, укључујући хијерархију у

управљању отпадом. Осим тога, треба предузети мере да би се ојачао административни капацитет и подржала изградња капацитета на локалном и регионалном нивоу и инспекцијске службе, у циљу делотворне припреме за спровођење законодавства ЕУ о отпаду.

ЕУ позива Србију да:

- достави информације о мерама за превенцију настајања отпада које ће бити предузете као део планираног програма превенције настајања отпада;
- припреми и представи планове управљања отпадом (ПУО) – национални и регионалне – који укључују информације о свим токовима отпада, укључујући опасни отпад, грађевински отпад и отпад од рушења и индустријски отпад, и решења за управљање истима, укључујући тип и капацитет инфраструктуре за управљање отпадом, шеме одвојеног сакупљања и економске инструменте: порез на одлагање/спаљивање отпада, шеме „плати колико бациш” и шеме проширене одговорности произвођача;
- направи попис акумулираног „историјског” опасног отпада, да унапреди опис карактеристика опасног отпада и категоризацију по индустријама; да обезбеди и обележи места на којима се складишти опасан отпад; да направи регистар загађивача;
- предузме мере за унапређење превенције настајања индустријског отпада и да обезбеди одлагање које је безбедно по животну средину. За грађевински отпад и отпад од рушења, неопходно је више информација о изградњи центара за трансфер и рециклажу;
- достави јасан опис локације и техничких детаља о депонијама које нису у складу са захтевима из Директиве о депонијама 1999/31/ЕЗ, и акциони план са временским распоредима за њихову рехабилитацију.

ЕУ констатује захтев Србије за пет прелазних периода:

- за Оквирну директиву о отпаду 2008/98/ЕЗ, члан 11, прелазни период од 15 година након датума приступања ЕУ;
- за Директиву о амбалажи и амбалажном отпаду 94/62/ЕЗ, члан 6. став 1. тач. б), г) и д), прелазни период од 4 године након датума приступања ЕУ;
- за Директиву о депонијама 1999/31/ЕЗ, члан 5. подстав 2. тач. а), б) и в), и члан 14. тачка в), прелазни период од 15, односно 7 година. У контексту члана 5. подстав 2, Србија тражи да се 2008. година размотри као референтна година за сврху спровођења;
- за Директиву о ОЕЕО 2012/19/ЕУ, члан 7. став 1. подстав 1, прелазни период од 11 година након датума приступања ЕУ;
- за Директиву о отпадним батеријама 2006/66/ЕЗ, члан 10, прелазни период од 11 година након датума приступања ЕУ.

ЕУ констатује планове спровођења за одређене директиве који су у Србији развијени за неколико директива о отпаду и Вишегодишњи план инвестиција и финансирања за сектор отпада, који ће чинити основу за преговоре о приступању у овом сектору.

Квалитет воде

ЕУ констатује да је Србија остварила делимичну усклађеност са правним тековинама ЕУ у сектору управљања водама. ЕУ констатује планове Србије да оствари потпуну усклађеност правних прописа у овом сектору, укључујући кроз усвајање новог Закона о водама, до краја 2020. године. ЕУ позива Србију да појача напоре како би остварила напредак у спровођењу директива о подземним водама, нитратима и води за пиће.

ЕУ наглашава значај потпуне усклађености са прописима о прекограничној сарадњи у сектору вода и правилног спровођења тих прописа. ЕУ осим тога констатује планове Србије о усвајању првог Плана управљања речним сливом (2021–2027.) до краја 2021. године. ЕУ позива Србију да достави информације у вези са развојем плана за управљање ризицима од поплава за територију Републике Србије, за који је планирано да буде завршен до краја 2021. године.

ЕУ констатује намеру Србије да до 2021. године успостави систем за мониторинг вода који је у складу са Оквирном директивом о водама. У вези са мониторингом вода, ЕУ подстиче Србију да надогради своју мрежу станица за мониторинг, да ојача своје институционалне и административне капацитете и да обезбеди одрживи систем финансирања. ЕУ тражи од Србије да достави више информација о временском распореду за пуно спровођење свих захтева ЕУ у вези са мониторингом вода. Од Србије се очекује да успостави мрежу која је неопходна да би се поштовали захтеви у погледу мониторинга из Оквирне директиве о водама, Директиве о третману комуналних отпадних вода, Директиве о води за пиће, Директиве о подземним водама и Директиве о нитратима.

У погледу спровођења Директиве о третману комуналних отпадних вода, ЕУ наглашава значај одговарајућег институционалног оквира и унапређене координације и сарадње међу институцијама, уз одрживо обезбеђивање инвестиционог финансирања.

Србија треба да се припреми за потпуно спровођење правних тековина ЕУ о управљању речним сливима. ЕУ стога позива Србију да обезбеди израду планова управљања речним сливом (ПУРС) за свако подручје речног слива које се у потпуности налази на њеној територији, и да обезбеди координацију међународних планова управљања речним сливима. У случајевима у којима не постоји међународни план управљања речним сливом, Србија треба да изради план управљања речним сливом који обухвата оне делове међународног подручја речног слива који потпадају под њену територију (члан 13. Директиве 2000/60/ЕЗ). Србија треба да обезбеди да ће за свако подручје речног слива или за део међународног подручја речног слива који потпада под њену територију бити предузета анализа њених карактеристика, утицаја на површинске/подземне воде и економска анализа коришћења воде (члан 5. Директиве 2000/60/ЕЗ). Србија треба да обезбеди успостављање програма за мониторинг статуса вода како би успоставила кохерентан и свеобухватан преглед статуса вода у оквиру сваког подручја речног слива (члан 8. Директиве 2000/60/ЕЗ).

ЕУ констатује захтев Србије за шест прелазних периода:

- за Оквирну директиву о водама 2000/60/ЕЗ, члан 4, прелазни период од 21 године након датума приступања ЕУ;
- за Директиву о комуналној отпадној води 91/271/ЕЕЗ, чл. 3, 4, 5. и 7, прелазни период од 20 година након датума приступања ЕУ;
- за Директиву о стандардима квалитета животне средине 2008/105/ЕЗ, члан 3, прелазни период од 21 године након датума приступања ЕУ;
- за Директиву о подземним водама 2006/118/ЕЗ, члан 6, прелазни период од 5 година након датума приступања ЕУ;
- за Директиву о нитратима 91/676/ЕЕЗ, члан 5. став 4, прелазни период од 16 година након датума приступања ЕУ;
- за Директиву о води за пиће 98/83/ЕЗ, прелазни период од 20 година након датума приступања ЕУ.

Заштита природе

ЕУ констатује да је Србија остварила делимичну усклађеност са законодавством ЕУ о заштити природе. ЕУ констатује планове Србије да у потпуности усклади законодавни оквир до 2021. године осим за Директиву о птицама, са којом Србија планира у потпуности да се усклади пре датума приступања. У погледу те директиве, ЕУ тражи од Србије да достави додатне информације о временском распореду за потпуно усклађивање и позива Србију да убрза рад на укључивању стандарда ЕУ за забрањене врсте и средства за хватање и убијање дивљих животиња у правне прописе Србије о лову.

ЕУ констатује предлог Србије о техничким прилагођавањима Директиви о стаништима и Директиви о птицама.

ЕУ констатује планове Србије за заврши комплетан списак подручја „Натура 2000” до 2023. године и подстиче Србију да даље интензивира рад у вези са тим. ЕУ позива Србију да поднесе Комисији списак предложених подручја од значаја за Заједницу у складу са Директивом о стаништима и класификованих посебних подручја заштите у складу са Директивом о птицама довољно времена пре приступања како би омогућила њихову одговарајућу процену. ЕУ подвлачи да Србија треба додатно да докаже да има капацитет да води рачуна о делотворном управљању тим подручјима, нарочито тако што ће обезбедити да одобрени планови и пројекти, укључујући развој хидроенергије, не угрозе очување будућих подручја. ЕУ позива Србију да докаже капацитет за управљање мрежом „Натура 2000” тако што ће обезбедити делотворно управљање својим националним заштићеним подручјима и потенцијалним подручјима на списковима. Србија осим тога треба да успостави систем за праћење статуса очувања станишта и врста заштићених директивама до датума приступања.

ЕУ подвлачи значај успостављања одговарајућег система строге заштите за све заштићене врсте и станишта у складу са Директивом о стаништима, и одговарајући општи систем за

заштиту дивљих птица. Осим тога, ЕУ позива Србију да докаже делотворност тако што ће обезбедити одрживе праксе лова и ојачати спровођење.

ЕУ подвлачи значај даље изградње административних капацитета у области заштите природе, и на националном, и на локалном нивоу, укључујући јавне институције за управљање националним парковима и парковима природе и будућим подручјима „Натура 2000” и другим заштићеним подручјима, и у погледу инспекцијских служби за заштиту природе (инспекција за заштиту природе и ветеринарска инспекција). ЕУ осим тога подвлачи потребу да се даље развијају механизми за координацију и да се континуирано унапређује сарадња између бројних административних тела укључених у спровођење и извршење правних тековина. У вези са извршењем, ЕУ наглашава значај унапређивања ефикасности контрола трговине дивљом флором и фауном у Србији.

ЕУ констатује планове Србије да буде у потпуности усклађена са Уредбом ЕУ о трговини дивљом флором и фауном до 2020. године и подвлачи значај повећања и људских, и материјалних ресурса у органу управљања *CITES*, као и у релевантним телима за спровођење. Изградња капацитета је од пресудног значаја, нарочито за граничне контроле. ЕУ подвлачи потребу за организовањем одговарајућег смештаја и неге за конфисковану дивљу флору и фауну. Посебну пажњу треба посветити унапређеном и транспарентном управљању аутохтоним врстама као што је вук, у складу са Директивом о стаништима, као и Уредбама ЕУ о трговини дивљом флором и фауном.

ЕУ констатује планове Србије да именује надлежне органе у складу са прописима ЕУ о спровођењу закона, управљању и трговини за дрвну грађу и шуме (*FLEGT*) до краја 2021. године.

Индустријско загађење и управљање ризиком

ЕУ констатује да је ниво усклађивања Србије у овом сектору у почетној фази. ЕУ констатује рад Србије на даљем усклађивању њених правних прописа у овом сектору и позива Србију да убрза рад у овом погледу, нарочито у вези са Директивом 2010/75/ЕУ о индустријским емисијама (*IED*), Директивом 2012/18/ЕУ о контроли опасности од великих удеса са опасним супстанцама (*SEVESO III*) и Директивом (ЕУ) 2015/2193 о ограничавању емисија одређених загађујућих материја у ваздух из средњих постројења за сагоревање (*MCP*).

ЕУ констатује планове Србије за потпуно усклађивање правних прописа са Директивом 2004/42/ЕЗ о ограничавању емисија испарљивих органских једињења услед коришћења органских растварача у одређеним бојама и лаковима и производима за завршну обраду возила до 2021. године.

ЕУ констатује да је Србија потврдила Протокол о регистрима испуштања и преноса загађујућих материја 2011. године и да има успостављен регистар загађујућих материја са базом података о емисијама загађујућих материја.

ЕУ констатује План спровођења за одређену директиву у Србији за Директиву о

индустријским емисијама (*IED*), којим је предвиђено потпуно преношење *IED* у периоду од 2019. до 2021. године и којим су дозвољене инсталације за ИСКЗ до 31. децембра 2024. године. Планирано је да потпуна усклађеност са Поглављем II *IED* буде остварена до 31. децембра 2024. године. ЕУ осим тога констатује захтев Србије за продужени период спровођења, најкасније до 2032. године, за специфичне инсталације које су наведене у списку у Нацрту плана спровођења за одређену директиву. Кад је реч о новим постројењима, ЕУ позива Србију да обезбеди усклађеност са свим поглављима *IED*, укључујући примену најбољих расположивих техника, и да предузме неопходне кораке за припрему њиховог благовременог спровођења.

ЕУ подвлачи значај јачања административног капацитета у целом овом сектору, укључујући кроз обуку, нарочито у погледу спровођења закона и инспекције, на националном и на локалном нивоу, а нарочито за издавање дозвола из области заштите животне средине и извршења Директиве *SEVESO*.

Што се тиче спровођења Уредбе (ЕЗ) број 66/2010 о еко-ознаци ЕУ, ЕУ подвлачи да ће тело надлежно за еко-ознаку морати да буде усклађено са свим захтевима дефинисаним у члану 4. Уредбе о еко-ознаци ЕУ – „Надлежна тела”. ЕУ констатује да су административни капацитети за спровођење Шеме ЕУ за управљање животном средином и контролу животне средине (*EMAS*) и Уредбе о еко-ознаци довољни.

Хемикалије

ЕУ констатује висок ниво усклађености правних прописа Србије у овом сектору, укључујући са Уредбом (ЕЗ) број 1907/2006 о регистрацији, евалуацији, ауторизација и ограничењу хемикалија (*REACH*) и Уредбом (ЕЗ) 1272/2008 о класификацији, обележавају и паковању супстанци и смеша (*CLP*). ЕУ осим тога констатује да је Србија страна у Стокхолмској конвенцији о дуготрајним органским загађујућим супстанцама и Ротердамској конвенцији о поступку давања сагласности на основу претходног обавештења за одређене опасне хемикалије и пестициде у међународној трговини.

ЕУ констатује успостављање Националне службе за помоћ, Регистра хемикалија, Националног центра за контролу тровања и Регистра биоцидних производа. ЕУ подстиче Србију да настави да ради на усклађивању правних прописа и на спровођењу правних тековина, укључујући за Директиву 2010/63/ЕУ о заштити животиња које се користе у научне сврхе и Директиву 87/217/ЕЕЗ о превенцији и смањење загађења животне средине азбестом.

ЕУ обавештава Србију да је Уредба (ЕЗ) број 850/2004 о дуготрајним органским загађујућим супстанцама замењена Уредбом (ЕУ) 2019/1021 о дуготрајним органским загађујућим супстанцама и се захтева усклађивање са том новом Уредбом.

Кад је реч о административном капацитету, ЕУ констатује институционалну структуру Србије за управљање хемикалијама. ЕУ осим тога констатује планове за јачање административног капацитета у целокупном сектору, у складу са Акционим планом за развој административних

капацитета. ЕУ би желела да понови потребу за одговарајућим капацитетом за правилно праћење хемијских загађујућих материја, а нарочито дуготрајних органских загађујућих супстанци, и за делотворним спровођењем правних прописа о хемикалијама, којима се нарочито решава проблем незаконите трговине.

ЕУ констатује захтев Србије за прелазни механизам за спровођење Уредбе *REACH* и за периоде прилагођавања за спровођење Уредбе *CLP* и Уредбе о биоцидним производима.

Бука

ЕУ констатује добар ниво усклађености Србије у области буке. ЕУ констатује планове Србије да заврши преношење правних тековина ЕУ о буци до 2020. године и да у потпуности спроведе Директиву 20002/49/ЕЗ о буци у животној средини до 2021. године.

ЕУ констатује да јавно предузеће Србије за путеве развија стратешке карте буке за путну мрежу од 843 km. Додатне мере које Србија планира за пуно спровођење су: развијање карата буке и акционих планова за управљање буком за пет агломерација (Београд, Нови Сад, Ниш, Крагујевац и Суботица), додатне деонице путева, пруга и београдски аеродром „Никола Тесла”.

ЕУ позива Србију да обезбеди да заинтересована јавност буде консултована када буду развијани акциони планови за управљање буком.

Цивилна заштита

ЕУ констатује да правни оквир и оквир политике Србије за цивилну заштиту чине Закон о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама који је усвојен у новембру 2018. године, Национални програм управљања ризиком од елементарних непогода и Акциони план за управљање ризиком од елементарних непогода за период од 2017. до 2020. године. ЕУ позива Србију да достави више информација о временском распореду за усклађивање са захтевима законодавства ЕУ о Механизму Уније за цивилну заштиту, у коме је Србија земља учесница од 2015. године.

ЕУ подсећа на потребу да се Србија повеже са Заједничким комуникационим и информационим системом за ванредне ситуације (*CECIS*). ЕУ подсећа да Србија треба да успостави везу са Сигурним трансевропским услугама за телематику међу управама (*sTESTA*) као предуслов за приступ *CECIS*.

ЕУ подстиче Србију да настави са радом на локалним проценама ризика и плановима заштите и спашавања и да се више фокусира на процене ризика од вишеструких опасности. У околностима пандемије болести *COVID-19*, ЕУ подвлачи значај јачања капацитета за цивилну заштиту такође у погледу здравствених ванредних ситуација.

Климатске промене

ЕУ констатује тренутни ограничени ниво усклађености правних прописа у овој области и позива Србију да убрза рад у овом погледу, нарочито у вези са Директивом 2003/87/ЕЗ о успостављању система за трговину емисионим јединицама гасова са ефектом стаклене баште (*EU ETS*), Уредбом о заједничком напору (циљне вредности за секторе који нису обухваћени *ETS*), Уредбом о *LULUCF* и уредбама о мониторингу, извештавању и верификацији емисија гасова са ефектом стаклене баште (*MRV*).

ЕУ подстиче Србију да започне рад на преношењу Уредбе (ЕУ) 2019/631 о стандардима учинка емисије CO₂ за нове путничке аутомобиле и за нова лака привредна возила и подсећа на обавезу да се успостави систем мониторинга и извештавања за возила која су први пут регистрована.

ЕУ подсећа на обавезу да се успостави одговарајући оквир за испуњење обавеза у складу са Уредбом о механизму за мониторинг климе (Уредба (ЕУ) број 525/2013) и са њом повезаном Делегираном уредбом (ЕУ) број 666/2014 и Спроведбеном уредбом (ЕУ) број 749/2014. ЕУ подсећа Србију да неке одредбе ових трију уредби настављају да важе до 2022. године и током 2022. године, док друге треба да буду стављене ван снаге од 1. јануара 2021. године. Уредба (ЕУ) 525/2013 је стављена ван снаге Уредбом (ЕУ) 2018/1999 (Уредба о управљању Енергетском унијом и климатском деловању), а Спроведбена уредба 749/2014 и Делегирана уредба 666/2014 спроведбеним и делегираним уредбама које се тренутно припремају и за које се очекује да буду усвојене током 2020. године.

ЕУ констатује рад Србије на усклађивању са Уредбом (ЕЗ) број 1005/2009 о супстанцама које оштећују озонски омотач и Уредбом (ЕУ) 517/2014 о флуорованим гасовима са ефектом стаклене баште, и подсећа на обавезу потпуног усклађивања са претходно поменутиим, као и са повезаним делегираним и спроведбеним актима.

ЕУ констатује да Србија још није усвојила Стратегију климатских промена. ЕУ подсећа да Србија треба да обезбеди доследност са климатским и енергетским оквиром политике ЕУ 2030 (нпр., Директива о *EU ETS*, Уредба о заједничком напору (Уредба (ЕУ) 2018/842), Уредба о коришћењу земљишта, промени намена земљишта и шумарству (*LULUCF*) (Уредба (ЕУ) 2018/841) и Уредба о управљању Енергетском унијом и климатским деловањем (Уредба (ЕУ) 2018/1999), и да угради климатско деловање у све релевантне секторске политике и стратегије. ЕУ осим тога подсећа да Србија треба да почне да спроводи Париски споразум и национални допринос овом споразуму који је Србија утврдила.

ЕУ подвлачи потребу да Србија ради на јачању административног капацитета и сарадњи међу институцијама.

ЕУ констатује захтеве Србије за два прелазна периода и/или одступања:

- за Директиву 2003/87/ЕЗ о успостављању система за трговину емисионим јединицама гасова са ефектом стаклене баште, прелазне аранжмане након што план спровођења за одговарајућу директиву буде развијен, након усвајања Националне стратегије за климатске промене и Акционог плана;

- за Директиву 98/70/ЕЗ о квалитету бензина и дизел горива, прелазни период у складу са планом спровођења за одговарајућу директиву који се тренутно развија.

* * *

Имајући у виду постојеће стање припремљености Србије, ЕУ констатује да се, у складу са разумевањем да Србија да мора да настави са напредовањем у усклађивању са правним тековинама и са спровођењем правних тековина обухваћених поглављем 27. Животна средина и климатске промене, ово поглавље се може привремено затворити само када се ЕУ буде сагласила да су испуњена следећа мерила:

- Србија треба да заврши усклађивање са хоризонталним директивама и настави спровођење правних прописа о процени утицаја (директиве о процени утицаја на животну средину и стратешкој процени утицаја на животну средину) укључујући учешће јавности, прекограничне консултације и приступ правди у стварима које се тичу животне средине; Србија треба да докаже да ће на датум приступања бити у потпуности спремна да обезбеди делотворно спровођење и извршење хоризонталних директива;
- у вези са квалитетом ваздуха, Србија треба да оствари потпуну усклађеност са ревидираном Директивом о смањењу националних емисија одређених атмосферских загађујућих материја (Директива о *NEC* (ЕУ) 2016/2284). Србија треба да представи анализу исплативих стратегија за контролу емисија за 2020. и 2030. годину, која ће служити као основа за коначни споразум између ЕУ и Србије о њеним обавезама у вези са смањењем емисија у складу са Директивом о *NEC*. Србија једном годишње треба да извештава о својим емисијама, у складу са овом директивом и Конвенцијом о прекограничном загађивању ваздуха на великим удаљеностима и развије национални програм за контролу загађења ваздуха. Осим тога, Србија треба да унапреди припрему за спровођење правних тековина у овој области, тако што редовно предузима мере за смањење националне загађености ваздуха, нарочито у зонама у којима су прекорачене граничне вредности ЕУ за квалитет ваздуха, и тако што развија или ажурира планове квалитета ваздуха, како је предвиђено Директивом 2008/50/ЕЗ о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијем ваздуху за Европу (Директива о квалитету ваздуха);
- Србија треба да издвоји одговарајуће финансирање за инфраструктурне инвестиције у складу са релевантним правним прописима ЕУ, укључујући хијерархију у управљању отпадом. Србија треба да успостави програме за превенцију настајања отпада и припреми план управљања отпадом (ПУО) – национални и регионални – који укључује информације о свим токовима отпада и решења за управљање њима, укључујући тип и капацитет инфраструктуре за управљање отпадом, шеме одвојеног сакупљања и економске инструменте;
- Србија треба да оствари значајан напредак у усклађивању са правним тековинама у

сектору вода и развије планове за управљање речним сливом за свако подручје речног слива које се у потпуности налази на њеној територији, укључујући за делове међународних подручја речних сливова која потпадају под њену територију, и обезбеди да су успостављени правни основ и механизми за међународну координацију тих планова;

- у области заштите природе, Србија треба да поднесе Комисији списак предложених подручја „Натура 2000”, којим су у довољној мери обухваћене врсте станишта и врсте у складу са захтевима Директиве о птицама и Директиве о стаништима, и докаже капацитет за управљање мрежом „Натура 2000“. Србија треба да поднесе Национални акциони план о спречавању незаконитог убијања птица (*ИКВ*) и почне да спроводи систем за извршење одговарајућих правних прописа ЕУ укључујући спречавање кривичних дела незаконитог убијања птица;
- Србија треба да настави усклађивање са правним тековинама у секторима хемикалија, буке и цивилне заштите, и докаже да ће на датум приступања бити у потпуности спремна да обезбеди спровођење и извршење захтева ЕУ;
- у вези са климатским променама, Србија треба да настави усклађивање са правним тековинама, нарочито тако што усваја правне прописе о функционисању Европског система трговања емисијама (*EU ETS*), у складу са Директивом о *EU ETS* 2003/87/ЕЗ и накнадним изменама те директиве. Србија треба даље да врши усклађивање са релевантним секундарним законодавством о мониторингу и извештавању, акредитацији и верификацији, Регистру Уније, бесплатном додељивању и аукцијској продаји емисионих јединица. Србија треба да обезбеди успостављање одговарајућег оквира за потпуно спровођење *EU ETS* у погледу мониторинга, извештавања и верификације гасова са ефектом стаклене баште;
- Србија, у складу са Акционим планом за развој административних капацитета, треба значајно да унапреди капацитет управних тела на свим нивоима, укључујући капацитете за утврђивање приоритета, стратешко планирање и програмирање, дељење информација и мониторинг, мерење учинка и извршење и поштовање прописа. Србија треба даље да унапређује координацију рада и докаже да ће све одговарајуће административне структуре и одговарајућа обука бити успостављени довољно пре приступања да омогући спровођење и извршење правних тековина у свим секторима овог поглавља.

Праћење напретка у усклађивању са правним тековинама ЕУ и спровођењу правних тековина ЕУ ће се наставити током целокупног трајања преговора. ЕУ наглашава да ће посебну пажњу посветити праћењу свих посебних питања која су поменута у претходном делу са циљем да се обезбеди потпуна правна усклађеност са правним тековинама у овом поглављу, као и административни капацитет Србије за њихово делотворно спровођење и извршење. Посебно је потребно размотрити везе између овог поглавља и других преговарачких поглавља. Коначна оцена усклађености правних прописа Србије са правним тековинама и њеног капацитета за њихово спровођење се може извршити тек у некој каснијој фази преговора. Осим свих

информација које ЕУ може захтевати за преговоре о овом поглављу и које треба пружити за Конференцију, ЕУ позива Србију да редовно доставља детаљне информације у писаном облику о напретку у спровођењу правних тековина ЕУ Савету за стабилизацију и придруживање.

Имајући у виду сва претходна разматрања, Конференција ће морати да се врати на ово поглавље у одговарајућем тренутку.

Осим тога, ЕУ подсећа да се могу појавити и нове правне тековине ЕУ од 1. јуна 2019. године до закључивања преговора.
